

האידיאולוגיה הנאצית

עם עליית הנאצים לשלטון הם החלו ליישם את האידיאולוגיה הנאצית במדיניות הפנים והחוץ כנגד היהודים בגרמניה ואחר כך באירופה כולה.

ביסודה של האידיאולוגיה הנאצית עומדת תורת הגזע. על פי תורת הגזע הנאצית בני אדם אינם שווים מיסודם, העולם נחלק לגזעים אנושיים אשר ההבדל ביניהם הינו מולד ובלתי נתון לשינוי. על פי השקפת עולם זו השוני בין הגזעים גם קובע את ערכם בעולם. ישנם גזעים שערכם וחשיבותם עבור העולם גדול וישנם גזעים נחותים אשר קיומם שולי ואפילו מזיק. על הגזע העליון- הגזע הארי לשלוט בגזעים "הנחותים". לטענתם סימני הגזע הם תורשתיים ואין אפשרות לשנותם.

הגזע הארי נתפס כגזע יוצר תרבות. מבחינה חיצונית הוא בלונדיני, כחול עיניים, גבוה ובעל תווים ישרים וחדים. חזק פיזית, בעל תכונות קשיחות. לעומתו הגזע היהודי הוא הורס תרבות ומראהו רחוק מאידיאל היופי הארי: שיערו שחור, אף עקום ועוד, תכונותיו שליליות. ליהודים הוצמדו כינויים רבים שביטאו את היחס אליהם- שטן, עכברוש, נגיף נצחי של האנושות ועוד. כינויים אלו שללו את התכונות האנושיות של היהודים והציגו אותם כבת אדם.

בשנת 1933, שנת עלייתם של הנאצים לשלטון בבחירות דמוקרטיות בגרמניה. זו הפעם הראשונה בעת המודרנית שממשלה מנהלת את המדיניות שלה על פי חוקי תורת הגזע. כבר עם עלייתו לשלטון מתחיל השלטון הנאצי לפגוע ביהודי גרמניה בחוקים מפלים, בצווים ובתקנות שמבטלים בפועל את האמנציפציה שקיבלו היהודים בגרמניה כמה עשרות שנים לפני כן.

האומה כערך עליון. הנאצים העמידו את טובת המדינה מעל הפרט. הלאום הוא הקובע, רצונות הפרט אינם רלוונטיים אלא משועבדים לצורכי הלאום. הסיסמא הרווחת הייתה: "אתה הינך לא כלום, העם הוא הכל". לפי השקפה זו אין חשיבות רבה ליחיד, המדינה ניצבת מעל הכל. על האזרחים מוטלת חובת נאמנות מוחלטת כלפיה. המנהיג מגלם את רצון הלאום ואין לערער על החלטותיו.

טוהר הגזע- לטענת היטלר כל המלחמות בעולם מקורם במאבק בין הגזעים. הוא מסביר את הפסד גרמניה במלחמת העולם הראשונה בשל ערבוב בין הגזעים. במהלך השנים הגזע הארי התערבב עם גזעים נחותים ולכן איבד מאיכותו. מטרת היטלר הייתה לטהר את הגזע הארי. ליצור גזע אדונים. גרמניה הנאצית אמורה ליצור אימפריה עולמית ולשם כך על העם הגרמני להישאר טהור מבחינה גזעית. לאשה הגרמניה תפקיד חשוב בכך, עליה ללדת ילדים טהורי גזע ולחנכם לאור האידיאולוגיה הנאצית.

עיקרון מרחב המחיה. היטלר בספרו "מיין קאמפף" קבע את עיקרון מרחב המחיה. עיקרון זה נועד כדי להתמודד עם הגידול באוכלוסיית הלאום הגרמני. העם הגרמני זקוק לשטח נוסף – זקוק ל"מרחב מחיה" משום שגידול אוכלוסייה מחייב גידול בשטח אדמה. העם הגרמני זכאי להשתלט על שטחים של עמים אחרים, שנחשבים נחותים. על הלאום הגרמני לכבוש שטחים נרחבים באירופה שיאפשרו לו להביא לידי ביטוי את כוחו ואת יכולותיו המיוחדות כבן הגזע העליון. בנוסף, על מנת שגרמניה תחזור לעצמה ולהיות מעצמה עליה להתפשט על שטחים נוספים. "גרמניה מוכרחה להיות מעצמה עולמית אחרת לא תהיה גרמניה כלל". הצורך של העם הגרמני במרחב מחיה אמור להתרחש במזרח אירופה, במקום מחייתם של העמים הסלאבים.

עיקרון המנהיג. מנהיג אחד צריך להוביל את המדינה ולקבוע את מדיניותה בכל התחומים. המנהיג נתפס כמי שמבטא את רצון העם, הגזע והאל. המנהיג הוא מקור החוכמה והחוק ולכן לא ניתן לערער על החלטותיו או לבקר את מעשיו כיוון שהם לטובת האומה ומייצגים את צרכיו וגורלו של העם הגרמני. המנהיג נתפס כסמכות עליונה ויש להיענות לה במשמעת מוחלטת (ציוות). על כל גרמני לכונן לדעתו של היטלר. לשם ביסוס עיקרון המנהיג פיתח היטלר פולחן אישיות סביב דמותו.

התנגדות האידאולוגיה הנאצית למוסר היהודי ולדת היהודית

בספרו של היטלר "מיין קאמפף" (מאבק) מסביר היטלר בפירוט את תפיסתו כנגד היהודים והיהדות:

א. המוסר והמשפט היהודי מעודדים סיוע לחלשים בעוד שהמוסר הגרמני מטפח בני אדם שפועלים בכוחניות וביצירות. לפי האידאולוגיה הנאצית האדם צריך להתנהל על פי האינסטינקטים הטבעיים היצריים, לעומת זאת מדגישה היהדות את המוסר.

ב. היהדות דוגלת באחריותו של כל פרט למעשיו ואילו האידאולוגיה הנאצית מבטלת את המצפון, את האחריות האישית ומחייבת צייתנות מוחלטת בלי עוררין למנהיג.

ג. היהדות שואפת לביאת המשיח - תקופה בה ישררו תנאי שלום ושלווה נצחיים ואילו עפ"י האידאולוגיה הנאצית על הגזע העליון לחתור למלחמה מתמדת עם הגזעים הנמוכים ממנו.